

2024

jaarverslag

**bureau
europa**

Platform
voor
architectuur
& design

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Programma	6
2.1	Tentoonstellingen	7
2.2	Presentaties	9
2.3	Lezingen	11
2.4	Evenementen	12
2.5	Wandelingen	18
3.	Samenwerkingen	20
4.	Communicatie	22
5.	Management Rapportage	24
5.1	Organisatie	25
5.2	Financieel management	26
5.3	Huisvesting	27
5.4	Codes	27
5.5	Vertrouwenspersoon	29
6.	Jaarrekening	30

1 • inleiding

Inleiding

De terugblik naar 2024 geeft een breed scala aan gevoelens weer; trots en blij over de resultaten, opluchting en verwondering over het staartje van het jaar.

Bureau Europa ontving afgelopen jaar een geweldige stroom bezoekers, landelijke publiciteit voor de Glas expositie en vele geweldige partners die bijdroegen aan de programmering. Het venijn zat in de staart van het jaar toen er even onvoldoende financiering leek te zijn voor de toekomst.

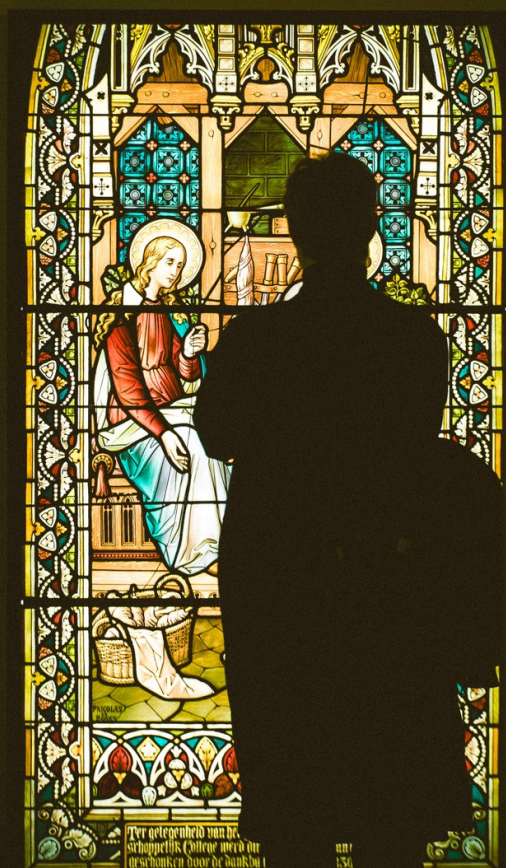
Met opluchting en dankbaarheid kan er nu terug gekeken worden omdat er zo velen zich i roerden om het voortbestaan van Bureau Europa te bewerkstelligen. Verwondering dat we in een jaar enorm veel succes boekten en tegelijkertijd dicht bij een sluiting kwamen. Een les in de kwetsbaarheid van situaties en de kracht om samen te vechten voor goede dingen. Voor Bureau Europa een bewijs dat de waardering ook echt is en in deze tijden wordt uitgedrukt.

Het jaar 2024 was een rijk aan programma's met o.a. de grote glas-expositie, een recordaantal studenten- en gast-presentaties en een najaar dat onder de noemer Grand Tour een rondgang bracht langs vier specifieke ontwikkelplekken in Europa waar erfgoed, ontwerp en identiteit een rol spelen in de hedendaagse en toekomstige invulling.

De architectuur van decadentie, opdrachtgeverschap en Le Corbusier stonden centraal in de magistrale vertelling van de Emeritus Professor Wim van den Bergh: 'Machine à Amuser: The Life and Death of the Beistegui Penthouse Apartment'. Bureau Europa werkte samen met de architectuuracademie aan de boekpresentatie en bracht de expositie van het verhaal later in het jaar. Behalve de gedetailleerde bouwtekeningen over de totstandkoming werd de kunst van het vertellen gevierd. Architectuur verteld door Wim van den Bergh is een feest dat in deze publicatie en presentatie nogmaals werd benadrukt.

Zoals gezegd stond de toekomst van Bureau Europa vanaf het najaar erg onder druk door het uitblijven van twee financieringsbronnen voor de nieuwe cultuurplan periode. Hoewel de bevindingen over de afgelopen jaren en de toekomstplannen positief zijn beoordeeld, was men landelijk en gemeentelijk niet in staat om financiering te bieden. Uiteindelijk keerde het noodlot zich af toen de gemeenteraad van de stad Maastricht in grote meerderheid de motie voor behoud en financiering van Bureau Europa ondersteunde. Samen met de ondersteuning van de provincie Limburg ligt er nu een basis voor de komende vier jaar. In samenhang met projectfinanciering vanuit opdrachten en fondsen en meer focus op de platform activiteiten werkt Bureau Europa verder aan de toekomst.

Floor van Spaendonck
Directeur-bestuurder

2. programma

2.1 Tentoonstellingen

In Vitro

16 december 2023 t/m 16 juni 2024

We kijken altijd door glas maar zelden naar glas. Het is een bouw materiaal dat vandaag alomtegenwoordig is, maar vroeger allesbehalve vanzelfsprekend. In het verleden vertelden de kerkenvensters de verhalen over wie wij zijn en hoe we ons moeten gedragen; vandaag spreekt de symbolische gelaagdheid van het materiaal over onze gezondheid, onze privacy, onze natuur. Een glazen gebouw is er en is er niet, tegelijkertijd – de architectuur verschijnt en verdwijnt. Een metafoor voor het leven? Glas geniet grote potentie voor de verduurzaming van onze nieuwe en ook oude gebouwen. Al sinds de industrialisering wordt in glas de toekomst gezien, het oude materiaal ondergaat vele innovaties en de oude ambachten blijven bewaard in nieuwe vormen.

In Limburg heeft glas een heldere betekenis gehad in de totstandkoming van een regionale, visuele identiteit: van Roermond als glasmakerscentrum tot de Rijke Roomsche afzetmarkt die ook buiten de provinciegrenzen strekte; van de typische, glas-in-loden bovenlichten tot de neogotische, katholieke kerkramen; van de Limburgse School met grootheden als Joep Nicolas, Charles Eyck en Felix Flos tot hedendaagse architecten als Wiel Arets, Francine Houben, Mathieu Bruls en Jo Coenen.

Deze tentoonstelling onderzoekt het gebruik van glas in de architectuur in al zijn verschillende verschijningsvormen. Glas kan

een lokaal en ambachtelijk materiaal zijn, maar ook een industrieel product dat een onuitwisbare invloed heeft gehad op hoe wij omgaan met elkaar, met architectuur en met de natuur om ons heen. In de expo komt archiefmateriaal en oud glas-in-lood samen met introspectieve installaties en films die de glans en gelaagdheid van glas onderzoeken. Moderne Limburgse architectuur wordt met ontwerpen en maquettes gepaard aan de bredere context, de filosofie en het symbolische belang dat in het glas verscholen ligt.

Curator Remco Beckers | **Supervisor** Floor van Spaendonck | **Onderzoeksassistent** Dirk van de Leemput | **Grafische vormgeving** Studio Eikenhorst | **Ruimtelijke vormgeving** Daniël de Jong | **Productie** Ilona van den Brekel | **Video** Hussein Alkhayat | **Teksten** Remco Beckers | **Vertaling** JLC Coburn | **PR** Myrthe Leenders, Sam Nemeth & Martine Willekens | **Opbouw** Fran Hoebergen, Charlotte Koenen, Bo Oudendijk, Emanuël Riksen, Carmen Vollebergh

Met werken en bijdragen van Wiel Arets Architects | AtelierNL | Mathieu Bruls | Anne Büscher | Wim Delvoye | George Deswijzen | Batoul Faour | Mio Fujimaki | Antye Guenther | Happel Cornelisse Verhoeven | Jo Coenen Architect and Urbanist | Kraaijvanger Architecten | Dieter Lievens | Elvis López | Mecanoo | Christien Meindertsma, Elizabeth James Perry & Tim van Gils | Maurice Mentjens | Ingeborg Meulendijks | MVRDV | Diego Semprun Nicolas | Ori Orisun Merhav | Youngeun Sohn | Berend Strik & Hans van Houwelingen

Bezoekersaantallen: 6262

Machine à Amuser

9 augustus t/m 7
november 2024

In zijn boek *Machine à Amuser. The Life and Death of the Beistegui Penthouse Apartment* beschrijft Wim van den Bergh de ontstaansgeschiedenis van het beroemde penthouse van de Frans-Mexicaanse millionaire bachelor Charles de Beistegui. Het penthouse werd ontworpen en gebouwd door Le Corbusier en Pierre Jeanneret aan de Champs-Élysées tussen 1929 en 1932.

Bureau Europa heeft dit boek vertaald in een expositie. Want *Machine à Amuser* is niet alleen het verhaal van een tot heden onderbelicht ontwerp van een van de belangrijkste architecten van de twintigste eeuw. Het is ook een vermakelijk én herkenbaar spel tussen opdrachtgever en architect. Bouwheer Charles de Beistegui heeft namelijk zo zijn eigen, excentrieke smaak: een uiterst zorgvuldig gecomponeerd eclecticisme, dat niet zelden botst met de modernistische overtuigingen van zijn architect. Als een soort gentlemen architect neemt de Beistegui dan ook steeds meer het ontwerpheft in handen. Zowel de interactie tijdens dat proces als het surrealistisch aandoende eindresultaat ervan komen in de tentoonstelling naar voren.

Het is ook een verhaal over de haute bohème, de Parijse café society waarin de Beistegui verkeert. Zijn feesten zijn uitbundig en excentriek. Het wel en wee van deze selecte kring uiterst welvarende lieden wordt ondertussen nauwkeurig opgetekend in

magazines als *Vogue* en *Harper's Bazaar*. In de tentoonstelling wordt deze excentrieke wereld geïllustreerd aan de hand van foto's, filmmateriaal, originele tijdschriften en objecten.

Ook is *Machine à Amuser* een verhaal over de tekening, en het tekenen als architectonische onderzoeksmethode. Wim van den Bergh heeft het penthouse uiterst nauwgezet nagetekend. Deze tekeningen dienen de lezer van het boek en de bezoeker van de tentoonstelling, maar ook de onderzoeker zelf: in het natekenen wordt hij geconfronteerd met het ontwerp in al zijn facetten. Zo wordt het proces van het tekenen een manier om het studieobject te doorgronden. De reconstructietekening als idee heeft dan ook een prominente plaats in de tentoonstelling.

Een excentrieke opdrachtgever, een visionair architect en een begenadigd verteller: met die ingrediënten maakt *Machine à Amuser* van architectuur een verhaal. De tentoonstelling voegt een nieuwe laag toe aan dat verhaal, en complementeert daarmee het schitterende boek van Wim van den Bergh.

Naar het boek van Wim van den Bergh | **Projectcoördinatie/curator** Max Slangen | **In samenwerking met** Fred Humblé & Wim van den Bergh | **Supervisie** Floor van Spaendonck | **Ruimtelijk ontwerp** Max Slangen | **Teksten** Max Slangen | **Vertaling** JLC Coburn | **Tekeningen** Wim van den Bergh | **PR** Myrthe Leenders | **Opbouw** Max Slangen, Bo Oudendijk & Yala Claessens

Bezoekersaantallen: 1108

2.2 Presentaties

Sanne Vaassen

16 december 2023 t/m 14 jan.2024

Kunstenares Sanne Vaassen presenteerde haar werken Milestone en Rock Cycle in de hoekkamer van Bureau Europa. De subtiele glaskunstwerken onderzochten onze heersende opvattingen van tijd en het meten van de tijd. Dat is tekenend voor Sanne's artistieke praktijk, waarin processen van verandering en tijd centrale thema's zijn. De glaskunstwerken brachten een verdere verdieping bij de tentoonstelling gelijktijdig geopende tentoonstelling In Vitro, de vele levens van glas.

Bezoekersaantallen: 685

Reversed Archeology

19 januari t/m 3 maart 2024

Na een reeks omzwervingen vestigde Sarah-Joy Zwarts zich opnieuw in haar geboortestreek. Zwarts gelooft dat er een grote parallel bestaat tussen de handeling van het creëren en de handeling van het ronddwalen. Door te bewegen ontsluit je immers nieuwe inzichten, die zich daaropvolgend weer tot nieuwe paden ontvouwen om te vervolgen. Het kunnen dwalen voelt als een acte de révolte, een creatieve daad. Sinds een aantal jaren richt Zwarts zich op braakliggende non-places dichtbij haar thuis, vanuit de overtuiging dat deze sites de meest uitnodigende voorwaarden scheppen om te dwalen. Als een dialoog tussen zichzelf en het landschap laat ze dit object zichzelf procesmatig vormen.

Bezoekersaantallen: 802

TREURing in de tent

9 maart t/m 28 april 2024

In maart en april nam Rebecca Treur de hoekkamer over. Naadloos verweefde ze haar artistieke studio met een assortiment vintage kleding, zonnebrillen en handgemaakte accessoires. Opgeleid als kapster kon ze je ook een nieuw kapsel aanmeten. Deze onconventionele benadering daagt het idee van de tentoonstellingsruimte uit en transformeert deze tot een meeslepende mix van artistieke expressie en gecureerde commercie. De hoekkamer ontwikkelde zich tot een levendig sociaal knooppunt. Bezoekers werden deelnemers in haar atmosfeer, waar muziek, goede gesprekken en het samenkomen van vrienden convergeren.

Bezoekersaantallen: 3205

Dromen voor Randwyck

19 april t/m 14 juni 2024

Eind 2023 deed Bureau Europa een oproep om met ideeën, schetsen en dromen te komen voor de Maastrichtse wijk Randwyck. De resultaten hiervan zijn getoond bij Bureau Europa en in Randwyck zelf.

In de komende jaren gaat Maastricht aan de slag om Randwyck te verbeteren en hiervoor is Bureau Europa, parallel aan dit proces, schetsen gaan ophalen. Creatieve denkers en makers hebben tientallen schetsen ingediend waarin zij nieuwe plannen voor Randwyck verbeeld. Samen met de stakeholders die de wijk gaan verbeteren en extern jurylid en curator

Ward Janssen heeft de jury de vele schetsen beoordeeld en geselecteerd. De schetsen vormden de basis voor een vervolgtraject dat kan uitmonden in het uitvoeren van het werk en/of een artist-in-residency.

Bezoekersaantallen: 2887

Dancing Brain

28 september t/m 10 nov. 2024

Bo Oudendijk dook in de neurowetenschappen en gebruikte wetenschappelijk onderzoek als instrument om een dialoog te ontwikkelen over beweging en improvisatie. Dansimprovisatie is een kunstvorm zonder verbale communicatie. Bo ziet improvisatie als een methode om communicatie via dans te herdefiniëren en een discussie te ontwikkelen over hoe de geest functioneert tijdens het dansen. Het analyseren en herdefiniëren van dansimprovisatie helpt hem om te begrijpen en te groeien als performer.

Bezoekersaantallen: 501

‘de Vrouw P. Regout’

29 nov. 2024 t/m 19 jan. 2025

De expositie ‘de Vrouw P. Regout’ behelste een ‘ongedisciplineerd historisch’ onderzoek dat heeft geresulteerd in tien schilderijen over het leven van Aldegonda Hoeberechts. Zij was gehuwd met glas- en aardewerkfabrikant Petrus Regout. Haar aandeel in de expansie van dit Maastrichts industrieel imperium is onderbelicht gebleven. Het project is daarmee ook een ‘ontginning’ van een vergeten

geschiedenis. De schilderijen worden begeleid door tien brieven gericht aan Hoeberechts - bij elk schilderij een brief. Christiane Steffens lichtte haar schilderijen toe, stelde Hoeberechts vragen, maar gaf ook haar visie op het leven en werk van deze fabrikantenvrouw.

Bezoekersaantallen: 670 (t/m 31 december 2024)

Afstudeerpresentaties

Diverse data

Doorheen het jaar hebben verschillende studenten van de Architectuur Academie Maastricht hun afstudeerprojecten getoond bij Bureau Europa. Beide disciplines, architectuur en interieurarchitectuur, kwamen aan bod. Hun projecten werden ook publiekelijk gepresenteerd door de studenten zelf, waarop ze feestelijk hun diploma in ontvangst mochten nemen.

Bezoekersaantallen: 527

2.3 Lezingen

De Moderne Moraal

9 maart 2024

In het kader van de TEFAF lichtte Berend Strik zijn project De Moderne Moraal, te zien in de tentoonstelling In Vitro, toe. Deze glas-in-loodramen in de Grote Zaal van Paradiso zijn ontworpen door Strik en Hans van Houwelingen. Elk raam van het project reflecteert op een hedendaagse ontwikkeling die nieuwe morele kwesties aan de orde stelt. De ramen bieden zo een overzicht van een kwart eeuw verschuivende zeden en gebruiken, van acceptatie en gewenning. Thema's variëren van de werkende vrouw, het gekloonde schaap Dolly, naar het eerste homohuwelijk en de stijgende zeespiegel, de moderne monarchie met de inhuldiging van Willem-Alexander en de zoektocht naar het 'beloofde land' van opeengepakte vluchtelingen in een boot.

Bezoekersaantallen: 30

White Heart

16 mei 2024

In het kader van de In Vitro-expositie verwelkomden wij ontwerper Christien Meindertsma en kunstenaar Elizabeth James-Perry (USA) die samen met filmmaker Tim van Gils de film 'White Heart' maakten. White Heart refereert aan de glazen kralensoort die al eeuwenlang vanuit Europa over de hele wereld wordt verspreid. Eerst als handelswaar naar de voormalige koloniën waar het vandaag de dag door o.a. de leden van Aquinnah Wampanoag aan de Amerikaanse noordoostkust nog steeds wordt gebruikt als decoratie op sieraden en kleding. Ontwerper Christien Meindertsma heeft de geschiedenis van de kraal onderzocht en in een film vastgelegd.

Bezoekersaantallen: 20

2.4 Evenementen

Glas-in-looddagen

21 januari, 18 februari, 10 maart, 21 april, 19 mei, 15 & 16 juni 2024

Onderdeel van de expositie In Vitro was het Glas-in-looddepot Limburg. Zij waren op zoek naar herbestemming van het glas-in-lood. Een aantal zondagen waren experts van het depot aanwezig. Ze gaven tekst en uitleg bij de werken, korte lezingen, en bezoekers konden hun interesse aangeven om een stukje Limburgse glascultuur mee naar huis nemen – ook dat is immers herbestemming.

Bezoekersaantallen: 624

Museumnacht

19 april 2024

Ook dit jaar deed Bureau Europa weer mee met de Museumnacht Maastricht. Met de tentoonstelling In Vitro belichtte we de vele facetten van glas. Bezoekers konden op eigen tempo de expositie ontdekken of aansluiten bij een van de flitsrondleidingen door de curatoren. Rebecca Treur toverde de hoekkamer om tot dansvloer met het roemruchte Los Dancing Queens. Anne Büscher gaf muzikaal tegenwicht door haar zelfgemaakte glazen instrumenten te bespelen.

Bezoekersaantallen: 1025

Boekpresentatie Machine à Amuser

25 april 2024

Bureau Europa organiseerde in samenwerking met de Architectuur Academie Maastricht de presentatie van het nieuwe boek van prof. ir. Wim van den Bergh: Machine à Amuser, The Life and Death of the Bestegui Penthouse Apartment. Nauwgezet traceert het boek de totstandkoming van het penthouse van Charles de Bestegui aan de Champs-Élysées in Parijs, ontworpen door Le Corbusier. Wim van den Bergh werkte vele jaren aan het onderzoek en nauwgezet natekenen van dit excentrieke huis en legt niet alleen de architectuur bloot, maar ook de wereld van de opdrachtgever en de architect.

Bezoekersaantallen: 100

ELEMENTS 2024: een uniek Euregionaal cultureel programma

23 mei t/m 23 juni 2024

Na de succesvolle eerste editie van ELEMENTS in 2021 hebben 11 Euregionale kunst- en cultuurinstellingen weer de handen ineengeslagen. Dit netwerk van kunstinstellingen viert, samen met publiek, de diversiteit en kwaliteit van de hedendaagse kunst en zet de Euregio Maas-Rijn in de (culturele) schijnwerpers. Tussen Sittard en Luik en van Hasselt tot aan Aken presenteert ELEMENTS 2024 een maand lang een actueel, divers en grensverleggend

aanbod aan tentoonstellingen en speciale activiteiten. Tijdens ELEMENTS komen alle elementen van kunstbeleving aan bod: creëren, onderzoeken, kijken, beleven, meemaken en talentontwikkeling. Door deelnemende instellingen worden naast tentoonstellingen ook extra activiteiten georganiseerd, zoals performances, lezingen, rondleidingen, gratis avondopenstelling, workshops en open studio's.

Deelnemende kunstmusea en -instituten in 2024: Bonnefanten, Bureau Europa, Het Nieuwe Domein, Jan van Eyck Academie, Jester, Buitenplaats Kasteel Wijlre, Ludwig Forum für Internationale Kunst, Marres, SCHUNCK, Z33 Huis voor Actuele Kunst, Design & Architectuur en Espace 251 Nord.

Bezoekersaantallen: 1000

Over Grenzen

14 juni 2024

In het kader van het Actieprogramma Ruimtelijk Ontwerp (ARO) publiceerde het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie onlangs de open oproep 'Over Grenzen'. In samenwerking met het Stimuleringsfonds organiseerde Bureau Europa op vrijdag 14 juni een informatiebijeenkomst voor architecten, ontwerpers en ontwikkelaars waarin de open oproep nader wordt toegelicht.

Bezoekersaantallen: 20

foto: Sander Paulussen

Dag van de Architectuur

15 juni 2024

Dit jaar was het landelijk thema van de Dag van de Architectuur "Ruimte Maken". In Maastricht stonden o.a. de 'Groene Loper' en 'Blauwe Loper' centraal. De herontwikkeling van beide projecten laten zien dat het woongenot in een stad wordt vergroot door te bouwen en niét te bouwen. Alle deelnemende gebouwen waren vrij te bezoeken. De betrokken architecten of opdrachtgevers waren ter plekke aanwezig om toelichting te geven. Verder waren er twee rondleidingen langs de Groene Loper door architecten Fred Humblé en Thomas Bedaux.

Bezoekersaantallen: 101

Artware event #17

16 juni 2024

Na een tussenperiode van bijna anderhalf jaar nam Artware, het kunsteninitiatief van Maastrichtenaren Tineke Kambier en Erik de Jong, de draad weer op. De doelstelling bleef hetzelfde, namelijk dat de Artware-events eenmalige ontmoetingen tot stand brengen tussen bijzondere plekken, objecten, handelingen, makers, bezoekers en tijd. Tijdens artware event #17 was de jonge vormgever Claire Sillekens te gast. Haar werk stemt tot kritisch nadenken over hoe taal wordt gebruikt om begrepen te worden en hoe dat telkens weer uitloopt op een desillusie.

Bezoekersaantallen: 13

aHOUSEforHOME

8 t/m 14 juli 2024

De deelnemers aan aHOUSEforHOME, Oekraïense jongeren van tussen de 12 en 17 jaar, werden uitgenodigd om in workshops te reflecteren op wederopbouw en de toekomst van het land dat zij vanwege de oorlog noodgedwongen hebben verlaten. Onder begeleiding van Oekraïense tutors en in Nederland gevestigde architecten en stedenbouwers bood het programma hun gelegenheid om in een veilige omgeving leeftijds- en lotgenoten te ontmoeten, uitdrukking te geven aan hun creativiteit en om nieuwe vaardigheden op te doen. Ze werden geprikkeld om de wereld om zich heen actief te helpen vormgeven. In Maastricht lag de focus op de natuur, wederopbouw en groenvoorzieningen. Naast de workshop is er een boom geplant in de gemeente met ceremonie en waren er een concert en publiekspresentaties.

Bezoekersaantallen: 300

Excursie Sphinxkwartier

6 september 2024

In het kader van het jaarboek Architectuur in Nederland organiseerde uitgeverij nai010 twee excursies: één naar Oostenburg in Amsterdam en één in het Maastrichtse Sphinxkwartier. Voor de excursie in Maastricht werden de handen ineengeslagen met Bureau Europa. Na de introductie aldaar werden diverse projecten bezocht: Twins van Marlies Rohmer en Floris

Bezoekersaantallen: 30

Bezoekersaantallen: 30

Bezoekersaantallen: 137

Transitions

3 t/m 20 oktober 2024

Filmkunstfestival Transitions organiseerde een tentoonstelling en verschillende nevenevenementen doorheen het Sphinxkwartier in Maastricht. Bij Bureau Europa was de bijna vijf uur durende, baanbrekende film *The Movie Orgy* van de Amerikaanse regisseur en filmkunstenaar Joe Dante te zien.

Bezoekersaantallen: 156

Motus Mori RELIQUIEM

5 t/m 10 oktober 2024

In samenwerking met Marres en de Nederlandse Dansdagen presenteerde Bureau Europa de voortstelling *Motus Mori RELIQUIEM* van de Duitse choreografe Katja Heitmann. In het meerjarige kunstproject *Motus Mori* verzamelt en bewaart Katja Heitmann de menselijke beweging. Bezoekers ervaren andermans beweegredenen op de meest directe en indringende manier mogelijk: via hun eigen lichaam. Ze verplaatsten zichzelf in de vele donateurs van het archief.

Bezoekersaantallen: 252

Do we belong here?

19 oktober 2024

Het eendaagse evenement Do we belong here? Werd georganiseerd door The Artist and The Other. Het was gecreëerd om inwoners, studenten en bezoekers van Maastricht een glimp te bieden van de 'vita contemplativa' – een manier van leven die uiterst belangrijk is voor ons welzijn, maar waarvan we ons hebben vervreemd door het hoge tempo van de samenleving. Er waren poëzievoordrachten en participatieve installaties.

Bezoekersaantallen: 9

FASHIONCLASH

15 t/m 17 november 2024

Tijdens het driedaagse festival krijgt een nieuwe generatie ontwerpers en (podium)kunstenaars uit binnen en buitenland de kans om hun werk te tonen aan een breed (inter)nationaal publiek. Het programma met performances, expositie, fashion films, workshops, participatieprogramma en talks toont projecten die de hedendaagse modecultuur onderzoeken, contextualiseren en vieren.

Het programma bij Bureau Europa bestond uit de New Fashion Narratives tentoonstelling andere festivalonderdelen vonden plaats verspreidt over de stad.

Bezoekersaantallen: 300

De Toonzaal

29 november t/m 1 december 2024

Na eerdere succesvolle keramiekdagen presenteerden Bureau Europa en Stichting Aardewerk Erfgoed Maastricht opnieuw De Toonzaal. Een driedaagse erfgoedbazaar met prachtige stukken authentiek Maastrichts keramiek en glas. Bureau Europa is gehuisvest in de oude directiekantoren en showroom van de Sphinxfabrieken: met de Maastrichtse Glas- en Keramiekmarkt kwam de oude toonzaal drie dagen tot leven. Naast de verkoop was er een presentatie van werken van Prisca Sinay te zien, waarbij zij gebruik heeft gemaakt van materialen uit het voormalige Keramisch Atelier (JeMa) in Maastricht. Daarnaast kregen de werken en verhalen van de kunstenaar Edmond Bellefroid aandacht met dank aan het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg.

Bezoekersaantallen: 572

De Derde Kamer

10 & 12 december 2024

In het kader van het talentenplatform zijn er twee voorstellingen uitgevoerd door derdejaars toneelacademie studenten over de democratie, debat en de publieke ruimte.

Van en met: Ben Verwegen, Jesse Snel, Jona Castelein, Mette Vermeire, Samina de Wulf en Yves Kadeem Gambier. Begeleiding: Alexander Devriendt

Bezoekersaantallen: 60

2.5 Wandelingen

Over Gevels en Glazeniers

6 maart 2024

We kijken altijd door glas maar zelden naar glas. In het verleden vertelden de kerkenvensters de verhalen over wie wij zijn en hoe we ons moeten gedragen; vandaag spreekt de symbolische gelaagdheid van het materiaal over onze gezondheid, onze privacy, onze natuur. Een glazen gebouw is er en is er niet, tegelijkertijd – de architectuur verschijnt en verdwijnt. Deze wandeling gidst je langs de fraaiste glazen gevels en kleurrijkste glas-in-loodwerken van Maastricht. Zo ontdek je dat onze stad vol zit met de mooiste glasverhalen. Deze wandeling is geschreven in het kader van de expositie *In Vitro: De Vele Levens van Glas* bij Bureau Europa.

Eau Eau Mestreech...

14 september 2024

Wat is de belangrijkste rivier van Maastricht? Een open deur? Minder dan je misschien denkt, want het is niet de Maas. Maastricht is meer langs de Jeker dan langs de Maas ontstaan, een stad heeft zich gevormd waar deze twee rivieren elkaar ontmoeten. Leer meer met deze Maastrichtse waterwandeling, het vervolg op de stadswandeling 'En Plein Publiek' van erfgoedconservatoren Remco Beckers en Joes Minis. Deze wandeling is in het kader van de Open Monumentendag geschreven.

Bezoekersaantallen zijn moeilijk meetbaar omdat de wandelingen aan de hand van online en papieren teksten worden verspreid.

3. samenwerkingen

3. Samenwerkingen

Bureau Europa werkt met vele partijen samen voor de programmering maar ook de ontwikkeling van de organisatie, de inzet voor de stad Maastricht en het publieksbereik. Behalve het team, de vrijwilligers en vele freelancers is er met de volgende instellingen samengewerkt:

Bonnefanten | Centre Céramique | Centrum Management | Cultuur in Maastricht | Conservatorium Maastricht | Design Museum Den Bosch | FashionClash | Fonds 21 | Glasmuseum Leersum | Glasdepot provincie Limburg | Gemeente Maastricht | Jester | Het Creatieve Huis | Het Nieuwe Instituut | Intro in Situ | Kostic Stichting | LGOG | Lumière | Maastricht Academy of Architecture | Maastricht Institute of Arts | Maastricht Marketing | Maastricht Underground | Maastricht Vestingstad | Marres, huis voor hedendaagse kunst | Ministerie van Binnenlandse Zaken | Mondriaan Fonds | Museum Schuilen in Maastricht... | Muziekgieterij | Nederlandse Dansdagen | Oecher Lab (D) | Provincie Limburg | Regionaal Historisch Centrum Limburg | Rietveld Akademie | SoAP | Sociaal Historisch Centrum Limburg | Sphinxkwartier | Stadsregio Parkstad Limburg | Stichting Aardewerk Erfgoed Maastricht | Stimuleringsfonds Creatieve Industrie | Studio Sufi | TOPOS Zuid-Limburg | Universiteit Maastricht | Universiteitsbibliotheek Maastricht | Jan Van Eyck Academie | Very Contemporary | Vioolbouwers Maastricht | Visit Maastricht | Visit Zuid-Limburg | Zout | Zuiderlicht | Zuyd Hogeschool

foto: Vivian Beekman

4. communicatie

3. Communicatie

Instrumenten

Bureau Europa heeft een publiciteits- en marketingaanpak met een inzet van maandelijks nieuwsbrieven, wekelijks meerdere sociale mediaberichten, kalender-advertenties, postercampagnes in de stad Maastricht, flyerabonnementen en de website. Voor de activiteiten en tentoonstellingen is er steeds een op maat gemaakte aanpak met specifiek grafisch ontwerp, drukwerk, uitnodigingen, advertenties en persstrategie. Voor de marketing heeft Bureau Europa een free publicity strategie door de samenwerking van pers, partners en kruisbestuiving van elkaar benoemen in publiciteitsuitingen. In 2024 is de samenwerking met Maastricht Marketing verder ingezet. De totstandkoming van een extra Maastricht editie in de NRC is hiervan een van de resultaten naast diverse persbezoeken rondom evenementen zoals de TEFAF, de glas expositie In Vitro en de toonzaal. Ook wordt er ingezet op de publiciteit via de gemeentekanalen als er sprake is van samenwerkingen als Dromen voor Randwyck. Daarnaast worden er advertenties uitgezet voor de Uit-kalenders van Maastricht, de Limburger, Zout Magazine en tijdens Tefaf is er ook advertentieruimte ingekocht in het Chapeau magazine.

Rondom de In Vitro expositie is er bijzondere pers aandacht ingehuurd via het bureau Pepperoffice, dit leverde landelijk meer aandacht op. Ook is de persoonlijke benadering van enkele tv-programma's succesvol geweest door aandacht voor de In Vitro expositie bij Ivo Niehe tv en Nu te Zien! van AvroTros waarbij

museumdirecteuren hun eigen museum verlaten om een niet te missen tijdelijke tentoonstelling te bezoeken.

Vormgeving

Ontwerper Dennis Eikenhorst verzorgt de basis ontwerpen voor jaarverslagen, wandelingen en de huisstijl. In 2024 heeft Bureau Europa per expositie gewerkt met slechts enkele andere ontwerpers, zoals voor de In Vitro-expositie waarbij voor het ruimtelijk ontwerp gewerkt is met Daniel de Jong.

Bezoekers & Bezoekersaantallen 2024

Bureau Europa telt de bezoekers handmatig (bronnen zijn de museumjaarkaartregistraties, het online-reserveringsstelsel en de kassagegevens). Bij de evenementen zijn de bezoekers die niet geteld zijn, i.e. mensen die aan buitenactiviteiten hebben deelgenomen. In totaal kwamen er 21.426 bezoekers naar 3 exposities, 17 presentaties, 12 lezingen en 4 performances.

Bezoekersprofielen

Bureau Europa maakt exposities en evenementen met een helder bezoekersprofiel. In 2024 liep de publieksoontwikkeling toe door de groei van het aantal presentaties die ieder ook een eigen publiek betrokken. Het merendeel van de activiteiten van Bureau Europa is in het algemeen gericht op cultuur – en architectuurliefhebbers door de presentaties komen er ook meer specifieke doelgroepen. Deze afwisseling van activiteiten brengt vooral nieuwe bezoekers op die ook interesse hebben in herhaalbezoeken.

foto: Rebecca Treur

5. management- rapportage

5.1 Organisatie

Bureau Europa is een stichting met een Raad van Toezicht. In deze RvT nemen zitting:

- **Guido Wevers** (voorzitter) is een Belgische regisseur. Hij werkte achtereenvolgens bij Tryater en Het Kruis van Bourgondië en hij gaf leiding aan 't Arsenaal in Mechelen en Theater aan het Vrijthof in Maastricht. Wevers was kwartiermaker voor Maastricht 2018, Culturele Hoofdstad en diverse Vlaamse producties. Verder is hij bestuurlijk actief in diverse commissies.
- **Teske van Royen** is opleidingscoördinator van de master Architectuur aan de Academy of Architecture Maastricht en oprichter en eigenaar van Artesk van Royen Architecten.
- **Vivian van Saaze** senior onderzoeker bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, en universitair hoofddocent bij de Faculteit der Cultuur- en Maatschappijwetenschappen aan de Universiteit Maastricht.
- **Jan Willem van Giessen** is Managing Consultant voor de Publieke Sector bij Berenschot. Zijn specialisatie is Museumtrajecten. Eerder was hij betrokken als Lid van de Rekenkamer Maastricht. Momenteel is hij ook lid van de raad van toezicht van stichting Lumière Maastricht en lid van de Rekenkamer in Venlo.

Bureau Europa heeft 2,5 fte medewerkers in vaste dienst:

- **Floor van Spaendonck**, sinds oktober 2019 directeur-bestuurder.
- **Max Slangen**, sinds januari 2024 als inhoudelijk medewerker werkzaam.
- **Agnes Paulissen**, sinds 2006 coördinator interne zaken.

Alle andere functies zijn freelance en extern ingevuld door communicatie-freelancer Myrthe Leenders, projectleider Ilona van den Brekel, suppoosten en opbouwteam Bo Oudendijk, Feike van Schie, Eliane Geurts en Yala Claessens. Vrijwilligers zijn Paul Baeten, Marleen Houben, Jojet Lysen, Andrew Oringer en Olga Puts. Bureau Europa werkt voor de administratie en boekhouding samen met ART BURO LIMBURG en voor de accountantscontrole met A&D-accountants Maastricht.

5.2 Financieel management

Balans tussen uitvoering activiteiten, financiële positie

Het programma van Bureau Europa wordt structureel en meerjarig gesubsidieerd door de gemeente Maastricht, de provincie Limburg en het stimuleringsfonds voor Creatieve Industrie. Jaarlijks wordt er een jaarbegroting vastgesteld op basis van de middelen die op dat moment gegarandeerd zijn. Per activiteit wordt er een projectbegroting vastgesteld waarbij voor de dekking en ambities buiten de beschikbare middelen gekeken wordt naar aanvullende financiering en/ of samenwerkingen om de uitvoering zo optimaal mogelijk uit te voeren. Per activiteit zijn de kosten begroot in de jaarbegroting- uitvoering.

Procesgang betalingen

Betalingen worden uitgevoerd nadat een betalingsverzoek is gecontroleerd door de budgethouder, geregistreerd is in het computerprogramma Exact. De betaling wordt uitgevoerd middels een vier ogen beleid waarbij de coördinator de geaccordeerd betalingen klaarzet en de directeur/bestuurder de betalingen accordeert. De uitvoering en controle geschied in eerste instantie onder de verantwoordelijkheid van de directeur/ bestuurder. De Raad van Toezicht komt minimaal 4 keer per jaar bijeen en de voorzitter houdt regulier contact met de directeur en is in overleg met de raadsleden ook de eerste aanspreekpersoon voor het financieel toezicht.

Omgang middelen

Voor de uitvoering van de activiteiten werkt Bureau Europa zo duurzaam mogelijk door onder andere materialen te hergebruiken en in te zetten op het gebruik van bestaande materialen, communicatie, kennis en kunde van partners.

De algemene kosten van Bureau Europa (huisvesting, vaste staf, kantoorkosten) zijn separaat begroot maar kunnen niet gezien worden als overhead omdat het huis, de staf en de kantoorkosten gekoppeld zijn aan de uitvoering van de activiteiten en hiervoor worden ingezet.

Bureau Europa stelt jaarlijks de jaarbegroting vast die volledig is gedekt met de op dat moment bekende en vastgestelde inkomsten. Projectbegrotingen worden opgesteld met ambities van extra geldstromen maar kunnen tijdig worden bijgesteld als financiering uitblijft. Bureau Europa heeft huur- en salarisverplichtingen maar beperkt zoveel mogelijk de vaste uitgaven met lange termijn- contracten.

5.3 Huisvesting

Bureau Europa heeft een huurovereenkomst met de gemeente Maastricht voor de Boschstraat 9, een monumentaal pand dat onderdeel uitmaakt van de Timmerfabriek. Het pand wordt voor exposities en kantoorwerk ingezet en onderhouden door de gemeente. Functionele aanpassingen zoals een nieuwe entree of etalages initieert en realiseert de stichting conform de monument-richtlijnen dat er niets permanent verbouwd kan worden. In 2024 heeft Bureau Europa contact gezocht met de verhuurder, de gemeente Maastricht vanuit haar zorg inzake de condities van het gebouw, de verwarmingsinstallaties en de oplopende energiekosten.

Timmerfabriek & Sphinxgebied

Bureau Europa huist in de voormalige Timmerfabriek (onderdeel van het Sphinxterrein) samen met de poppodium Muziekgieterij en filmhuis Lumiere. In 2024 heeft Bureau Europa samen met de medegebruikers van de Timmerfabriek de gemeente Maastricht aangesproken vanwege de zorg om het beheer van het buitenterrein en ook de zorg om de verhuur van een tussenruimte voor commerciële doeleinden. Gesprekken hierover worden voortgezet in 2025.

5.4 Codes

Code Cultural Governance

Bureau Europa hanteert en past de Code Cultural Governance toe.

De Code Cultural Governance verhoudt zich tot de aard en het profiel van de maatschappelijke instelling van Bureau Europa. De non-profit stichting richt zich op verbetering van de leefomgeving door kennis over architectuur en de ontworpen omgeving te presenteren en door een podium te bieden voor ontmoeting, ontwikkeling en expeditie. Er zijn geen obstakels of knelpunten om de code anders dan voorgesteld toe te passen.

Bureau Europa geeft invulling aan de Code Cultural Governance door jaarlijks de monitor door te nemen, toe te passen en uit principe op te nemen in het verslag, risico's te benoemen, feedbackgesprekken te voeren waarbij o.a. minimaal één keer per jaar de Raad van Toezicht onderling evalueert, de voortgang bespreekt met de directeur-bestuurder en aanbevelingen worden uitgewisseld als onderdeel van de jaarcyclus. De Raad van Toezicht verandert conform de agenda van de zittingstermijn, de profielen en de wens om diversiteit. De Raad van Toezicht komt minimaal vier keer per jaar bijeen en ten minste één keer per jaar is er een onderling gesprek voor zelfreflectie en toetsing aan de Code Cultural Governance.

Code culturele diversiteit en inclusie

De inclusieve samenleving met gelijke kansen voor iedereen en het borgen van een afspiegeling van de maatschappij in de organisatie hebben bij de volle aandacht van

Bureau Europa. In 2024 heeft deze aandacht effect gehad in het bereik van publiek, de samenstelling van de programmering, het personeel en de wijze van communiceren. Met name door de presentaties werken wij, bereiken wij een brede en diverse doelgroep en programmeren wij onderscheidende onderwerpen. Betrokkenheid van alle doelgroepen is het uitgangspunt bij het programmeren, het actief betrekken van doelgroepen die minder snel hun weg vinden naar Bureau Europa maar ook een programmering die aanspreekt en inclusief is. Om te komen tot een diverse en inclusieve aanpak wordt intern een actieplan gehanteerd en wordt de gedragscode gevolgd aan de hand van de toetsing.

In de programmering heeft Bureau Europa reeds door samenwerking met diverse partijen een gebalanceerde opname van onderwerpen die culturele diversiteit weerspiegelen. Het perspectief op het onderwerp wil Bureau Europa in de komende jaren verbreden met een advies en betrokkenheid van experts op dit gebied. Bureau Europa doelt met inclusie niet alleen op culturele of etnische achtergrond, maar ook op gender, seksuele geaardheid, leeftijd, kennis en vaardigheden en sociaaleconomische achtergrond. Hiertoe organiseert Bureau Europa jaarlijks een bezoekers/communicatie-onderzoek om beter te kunnen monitoren en waar mogelijk te verbeteren.

Fair Practice Code

Bureau Europa hanteert de Fair Practice Code als gedragscode bij het ondernemen en werken in cultuur. Hierbij wordt gestuurd op solidariteit, diversiteit, vertrouwen, duurzaamheid en transparantie. Vanuit een kritische reflectie

ontwikkelt Bureau Europa een verbetering ten aanzien van de personele voorwaarden en transparantie met betrekking tot vergoedingen voor de inzet van freelancers en opdrachten aan kunstenaars.

Vanuit de kernwaarden solidariteit, transparantie en duurzaamheid werkt Bureau Europa aan het gemeenschappelijk belang om elkaar ook verder te helpen bij het nastreven van eerlijke betaling en de professionalisering door investeringen in kwaliteit van werken. Dit kan met scholing, HR-beleid en heldere afspraken over verzekering en pensioen. Voor het personeel in dienst van de Stichting Bureau Europa hanteert het instituut een aantal arbeidsvoorwaarden die aansluiting zoekt bij de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening Deze arbeidsvoorwaarden zijn expliciet vermeld in deze overeenkomst.

Gedragscode

Sinds 2023 werken de culturele instellingen van Maastricht gezamenlijk aan een veilige werkomgeving. Hiervoor is een gezamenlijke aanpak opgezet en een gedragscode onderschreven.

Bureau Europa als platform en museum vertegenwoordigt een veilige omgeving voor haar deelnemers, personeel, medewerkers, gasten en bezoekers. Kameraadschap, integriteit, gelijkheid, respect, openheid en aandacht voor anderen staan hoog in het vaandel. Iedere vorm van ongewenst gedrag, zoals seksuele of andere vormen van intimidatie, agressie, pesten of discriminatie, is onaanvaardbaar. Het is van het grootste belang om adequaat te handelen bij vermoedens van ongewenst gedrag. Deze boodschap wordt op alle niveaus

uitgedragen: van de arbeidsomstandigheden, in de kantoren, bij publieke evenementen tot in de tentoonstellingsruimtes. Om een comfortabele en veilige manier van samenleven te garanderen, is een transparant communicatieproces tussen het team, de deelnemers en het publiek essentieel.

Bureau Europa neemt de verantwoordelijkheid voor het handhaven van een attente, positieve en veilige werkomgeving waarin zijn/haar/ hun werk kan doen en kennis, talent en nieuwsgierigheid kan ontwikkelen.

Vertrouwenspersoon

Het is de verantwoordelijkheid van de werkgever om te zorgen voor een veilige werkomgeving. Ongewenste omgangsvormen door collega's kunnen nadelige gevolgen hebben voor de werksfeer, maar ook voor de arbeidsprestatie en kan leiden tot ziekteverzuim.

Medewerkers, bezoekers, freelancers kunnen melding maken bij een vertrouwenspersoon van ongewenst gedrag/ integriteit of het vermoeden hebt van integriteitsdilemma's.

Bureau Europa werkt met een vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen van het Landelijk Buro Integriteit & Vertrouwenspersoon in samenwerking met het Cultuur Collectief Maastricht.

6. jaarrekening

Stichting Bureau Europa

JAARREKENING 2024

ART BURO LIMBURG
ADMINISTRATIEKANTOOR
LAGE KANAALDIJK 71
6212 AJ MAASTRICHT

TEL. +31-43-3258546
FAX. +31-43-3260009
E-MAIL: info@artburo limburg.nl
ASN BANK MAASTRICHT
NR.: NL84 ASNB 0708 7268 52
KvKZ.LIMBURG 59747226
BTW NL 853628038B01

DATUM: 29-04-2025

Balans per 31 december 2024	
Staat van baten en lasten 2024	
Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten	

Accountantsverklaring	
-----------------------	--

Leden Raad van Toezicht 2024

Naam	Functie	In Functie	Einde 1e termijn	Einde 2e termijn
Dr. V. van Saaze	Lid	01-11-2016	01-11-2020	01-11-2024
Ir. T. van Royen	Lid	01-01-2022	01-01-2026	
G. Wevers	Voorzitter	01-07-2023	01-07-2027	
J W van Giessen	Penningmeester	14-12-2023	14-12-2027	

De Raad van Toezicht van de stichting is onbezoldigd

Bestuurder

Mevr. F.I.A. van Spaendonck	Directeur / Bestuurder	vanaf	1-10-2019
-----------------------------	------------------------	-------	-----------

BALANS

per 31 december 2024

met vergelijkende cijfers per 31 december 2023

Activa		2024	2023
bedrag in euro's			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	[1]	5.853	8.303
		<u>5.853</u>	<u>8.303</u>
Vlottende activa			
Vorderingen	[2]		
Debiteuren		2.464	473
Overige vorderingen en overlopende activa		118.500	158.598
		<u>120.963</u>	<u>159.071</u>
Liquide middelen	[3]	76.779	42.186
		<u>203.596</u>	<u>209.560</u>

Passiva

Eigen vermogen	[4]		
Algemene reserve		106.449	84.087
Provinciale Egalisatiereserve		-5.569	-4.006
Bestemmingsreserve		63.372	91.597
		<u>164.251</u>	<u>171.678</u>
Schulden op korte termijn	[5]		
Crediteuren en overige schulden		18.516	24.519
Overlopende passiva		20.829	13.363
		<u>39.345</u>	<u>37.881</u>
		<u>203.596</u>	<u>209.560</u>

per 31 december 2024

met vergelijkende cijfers per 31 december 2023

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

2024

Begroting

2023

bedrag in euro's

BATEN

Directe opbrengsten

Publieksinkomsten	[6]	18.883	0	12.905
Overige inkomsten	[7]	29.212	0	7.425

Bijdragen uit private middelen	[8]	0	0	3.000
---------------------------------------	-----	---	---	-------

48.095 0 23.330

Structurele subsidie Provincie	[9]	101.658	111.100	112.772
Structurele subsidie Gemeente	[10]	82.739	68.407	76.627
Overige subsidies uit publieke middelen	[11]	250.406	242.527	264.086

434.803 422.034 453.485

TOTALE BATEN

482.898 422.034 476.815

LASTEN

Beheerlasten personeel	[12]	170.347	171.708	165.105
Beheerlasten materieel	[13]	153.307	143.754	147.783

Totaal Beheerlasten		323.654	315.462	312.889
----------------------------	--	---------	---------	---------

Activiteitenlasten personeel	[14]	98.254	49.223	112.781
Activiteitenlasten overige kosten	[15]	68.418	70.800	68.082

Totaal Activiteitenlasten		166.672	120.023	180.863
----------------------------------	--	---------	---------	---------

TOTALE LASTEN

490.326 435.485 493.751

SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VOOR FINANCIËLE LASTEN		-7.427	-13.451	-16.937
--	--	---------------	----------------	----------------

Saldo rentebaten/-lasten		0	0	0
Saldo bijzondere baten/-lasten		0	0	0

EXPLOITATIERESULTAAT		-7.427	-13.451	-16.937
-----------------------------	--	---------------	----------------	----------------

Resultaatbestemming:

Naar Bestemmingsreserve COVID		0		-398
Naar Bestemmingsreserve Overige		-28.225		-15.403
Naar Provinciale Egalisatiereserve		-1.564		-4.006
Naar Algemene reserve		22.362		2.870

-7.427 -16.937